

LBRIS

We know
books

ILEANA CONSTANTINESCU

NICIODATĂ...

LETRAS
Promovăm autorii români

VĂRTEJUL APEI / 9
EXISTĂ OARE MILĂ? / 12
CAFENEUA DIN COLȚUL STRĂZII / 16
BOMBARDAMENTUL / 21
ÎNTĂLNIREA / 24
ALEXANDRE DE LA TOUR D'AUVERGNE / 27
VICONTELE / 31
SUFLETUL RUS / 43
CEAIUL RUSESC / 59
NOBILA STRĂNEPOATĂ A POETULUI PUȘKIN / 83
PRIMA DUMINICĂ DIN LUNA MARTIE / 121
PARCUL MONCEAU / 142
BORȘUL RUSESC / 158
FONTAINEBLEAU / 185
DRIADELE / 209
VILISELE / 228
ÎNCREDERE / 232
O ZI ÎNAINTE DE DEBUT / 240
DOAR CÂTEVA ORE... / 242
CA O PASĂRE ÎN ZBOR... / 246
LA 7 KILOMETRI DE BERLIN / 256
„NIMIC DESPRE EA” / 261
BECIUL CASTELULUI CHARLOTTENBURG-WILMERSDORF / 264
DUPĂ MIEZUL NOPTII / 269
FEBRA / 275
ACASĂ, ÎN PARIS / 278
RESEMNATĂ ÎN FAȚA LUI / 284
VON STEINITZ / 293
CRĂCIUNUL / 390

IBDIS

We know
books

O DUMINICĂ LINIȘTITĂ / 399

MOZART... ANDANTE... / 404

SAINT-SAËNS / 411

INVITAȚIA / 418

SPITALUL / 423

SĂRUTUL / 430

TREBUIE! / 439

SEARA CU SURPRIZE / 445

CAMEEA / 462

ACELAȘI SPECTACOL: „GISELLE” / 480

PASSERELLE LEOPOLD-SEDAR-SENGHOR / 489

MORMĂNTUL / 498

LĂCRĂMIIOARELE ȘI VIOLETELE DE PE CHEIUL SENEI / 516

MICUȚA HĂRTIE ÎMPĂTURITĂ / 520

EPILOG: / 524

MULȚUMIRI / 525

VÂRTEJUL APEI

Stătea ghemuită strâns în cadă și lăsase dușul cu apă fierbinte să curgă peste ea. Brațele i se împreunau peste sâni, strângându-și genunchii din ce în ce mai tare. Părul ei frumos, ondulat și lung îi cădea pe un umăr și se umezise la vârfuri. Deși apa fierbinte curgea peste ea, îi era frig și tremura. Privea cu ochii ficși în scurgerea căzii, la vârtejul format de apă. Și ajunsă acolo, în vârtejul acela, apa devenea roșie, amestecându-se cu sângele. Ca în scurgerea aceea, când spălau sângele de pe ciment...

Ca printr-un vis, i se părură că aude ușa deschizându-se, dar nu ridică privirea. Parcă era în starea aceea de semiconștiență, ca atunci când... auzea doar ușa deschizându-se și nu putea înălța capul, nu se mai putea mișca, ci doar simțea când, deasupra ei...

Trupul începu să-i tremure ușor când simți o mână blândă ce-o mângâia pe păr și apoi ușor, mâna aceea îi prinse bărbia și-i ridică fața.

Îl privi.

Îl vedea parcă în ceață. Apoi imaginea lui care-i zâmbea se limpezi.

– E timpul să-ți fac tratamentul – îi spuse blând.

Ea nu răspunse, ci doar dădu din cap în semn că da și lăsă fruntea sprijinită pe genunchii pe care-i strânse și mai tare, încercând să-și stăpânească tremurul corpului.

Cu multă delicatețe, el începu să-i curețe rănilile de pe spate.

URDIS | We know

O clipă, ea tresări de durere, ridicându-și ușor capul și încordându-și spatele.

– Știu, știu că te doare. Încă un pic. Trebuie să curăț bine, ca să nu se infecteze.

Ea își lăsă cuminte din nou fruntea pe genunchi și, oricât ar fi durut-o, nu se mai mișcă.

– Gata! – spuse el. Acum, să vedem sânii.

Ea își ridică fața fără să-l privească și se îndreptă de spate, lăsând brațele pe lângă corp, într-un gest de resemnare, dezgolind privirii lui sânii ei frumoși, rotunzi și mici, dar plini de răni.

Cu aceeași delicatețe, el se apropie și îi curăță și rănilor de pe sânii.

Apoi, în timp ce ea își cuprinsese din nou cu brațele genunchii și-și lăsase capul în jos, își strânse tot instrumentarul medical și se așază pe un scăunel lângă ea.

Începu să-i vorbească cu blândețe:

– Nu ai de ce te teme. Nimeni nu-ți mai poate face nici un rău. Ți-am mai spus și o să-ți tot repet.

Ea îl privi de parcă n-ar fi putut înțelege ce-i spunea, iar privirea ei trecea dincolo de el.

– Și știi bine că trebuie să-ți fac tratamentul, ca să vindecăm rănilor astea.

Coborându-și privirea, ea dădu din cap din nou în semn că da.

– Înainte de toate, eu sunt medic și, ca medic, pot să văd un pacient și îmbrăcat, și fără haine. Nu ai de ce te teme. Nu ai de ce să te jenezi. Pot să mă uit la tine, în timp ce-ți curăț rănilor, doar ca la un pacient. Și-apoi, eu sunt soțul tău.

Privirea ei căzu atunci asupra mâinii ei stângi, unde, pe degetul inelar, purta verigheta. Își trecu degetele celeilalte mâini peste ea, mângâind-o, apoi privi în gol și-și strânse din nou genunchii cu brațele.

El întinse încet mâna către ea și o făcu să tresară și să-și retragă capul, strângându-și mai tare genunchii cu brațele. Începu să tremure din nou. El însă nu-și retrase mâna și, cu multă blândețe, îi atinse ușor obrazul și i-l mângâie. Trupul i se destinse un pic, închise ochii și își lăsă obrazul în palma lui, acceptându-i mângâierea.

El se ridică, îi zâmbi și-i spuse:

– Te las. Știu că-ți place să stai mult sub dușul cald.

Și, luându-și trusa medicală, ieși, închizând ușa în urma lui.

Rămase acolo, singură, sub apa caldă. Își lăsă obrazul pe brațele sprijinite pe genunchi și privi din nou spre vârtejul apei din scurgerea căzii.

„Niciodată, nici o apă din lumea asta nu va spăla murdăria în care am fost târâtă. Niciodată, nici o apă din lumea asta nu va spăla durerea și chinurile îndurate. Niciodată, nici o apă din lumea asta nu va spăla din mintea și din sufletul meu amintirea...” – se gândi, și o lacrimă îi alunecă pe obraz.

EXISTĂ OARE MILĂ?

Citea ghemuită într-un colț al canapelei, învelită cu o pătură. Se întunecase. Purta o cămașă de noapte lungă, de culoare cenușie, care părea să-i fi rămas mare, atât de slabă era. Părul lung, ondulat, îi cădea frumos pe umeri.

De fapt, încerca să citească, căci rândurile-i fugeau prin fața ochilor și relua de zeci de ori același pasaj, fără să-l poată înțelege.

Închise cartea și o lăsă pe canapea, lângă ea, se ghemui mai tare, strângându-și genunchii cu brațele și lăsându-și fruntea să se sprijine pe ei. Îi era frig, deși focul ardea în șemineu și se învelise cu pătura. Mereu îi era frig. Ca atunci... acolo...

Așa o găsi când ajunse acasă, târziu, după miezul nopții. Intră în camera luminată doar de flăcările din șemineu și o văzu acolo, ghemuită în colțul canapelei.

Inima i se strânse.

Deseori, când ajungea acasă așa de târziu, intra încet, astfel ca ea să nu-l audă, și rămânea în ușa salonului, privind-o un timp, fără ca ea să știe.

De fiecare dată stătea acolo, în colțul canapelei, ghemuită, nemișcată, privind focul din șemineu și plângând încetișor.

Plânsul acela amarnic...

Uneori, își ducea mâinile în dreptul feței și o vedea cum mângâia și săruta verigheta de pe deget, își atinge obrazul cu ea și iar o aducea spre buze și rămânea așa sărutând-o îndelung, plângând încetișor. Apoi, dintr-odată, își prindea

tâmpilele cu mâinile, lăsând capul în jos, și izbucnea în hohote de plâns. După un timp, încet, încet... se liniștea și se ghemuia mai strâns, acolo, în colțul canapelei, privind focul din șemineu.

De atâtea ori o privise, și această imagine a ei suferind cumplit îl chinuia, neștiind cum să o ajute, cum să-i ștergă acele amintiri groaznice, cum să-i readucă bucuria și liniștea.

Când el își făcea simțită prezența, își ștergea repede lacrimile de pe obraji, crezând că, așa, el nu va ști și își ferea privirea. Nu zâmbea niciodată, dar chipul i se lumina văzându-l și, după un timp, avea puterea să-l privească, iar ochii ei erau atât de calzi, de blânzi și de plini de iubire.

Și în seara aceea o găsisse la fel. Se îndreptă încet către canapea și se așeză lângă ea. Îi puse mâna pe cap și o mângâie cu blândețe.

Ea ridică capul. Nu-l privi. Se uita la flăcările din șemineu cu privirea stinsă.

— De ce nu te-ai culcat? M-ai așteptat iar? Of, Doamne! Biata de tine! Nu trebuia! Știi că sunt zile când vin târziu de la spital. Tu trebuie să te odihnești, să te refaci. — Îi spuse, iar ei i se păruse că o ceartă.

Nu-i răspuse. Își strânse picioarele sub ea, se ghemui mai tare în colțul canapelei, ca și cum s-ar fi ferit de el, începu să tremure și să-și frângă mâinile.

El îi luă încet mâna stângă și i-o sărută și, înțelegându-i spaima, îi spuse cu voce blândă:

— Liniștește-te! Nu te cert! Doamne, Dumnezeuule, ești atât de speriată! Liniștește-te, te rog! Iartă-mă! Am spus așa, doar pentru că mi-e milă de tine, să stai atâtea ore și să mă aștepți, când tu ai atâta nevoie de odihnă! N-am vrut să sune a reproș sau să crezi că te cert. Iubita mea!... Dragostea mea!...

Își duse mâna ei la buze și i-o sărută.

— Iartă-mă! — adăugă.

URDIS | We know

Ea se mai liniști, și tremurul corpului ușor, ușor, încetă, iar ochii i se umplură de lacrimi.

– Te rog, nu plânge! – îi spuse el. Te rog!

Se ridică, ținându-i mâna într-a lui:

– Haide să dormi!

Ea îl privi o clipă, își retrase mâna încet din mâna lui și, punându-și-le pe amândouă sub cap, îl rezemă pe brațul canapelei, se ghemui și închise ochii.

El o privi, apoi se aplecă și-i înveli cu pătura tot trupul. Rămase o clipă deasupra ei, când chipul lui era în apropierea chipului ei. Ar fi vrut s-o sărute, dar știa că ar fi fost o mare greșeală din partea lui și o imensă traumă pentru ea. Își îndreptă spatele și-i spuse blând:

– Bine, dacă vrei să rămâi să dormi aici... – și ieși, închizând încet ușa în urma lui.

După ce el plecă, deschise ochii și privi flăcările din șemineu.

Îi simțise apropierea și răsuflarea caldă deasupra ei. Îi simțise dragostea cu care o privea. Îi simțise dorința de a o atinge și de a o săruta. Dar nu deschisese ochii, tocmai ca să-l facă să creadă că a adormit și să plece. Sub pătură, își strânsese puternic cu brațele abdomenul, ca el să nu-i simtă tremurul trupului, care se declanșase involuntar la apropierea lui. Își mușcase obrazul ca să nu urle. Știa câtă durere îi provoca văzând-o că reacționează așa, ori de câte ori se apropia de ea, întindea tandru mâna spre ea sau o mângâia cu blândețe. Nu știa cum și ce putea face ca să-și poată stăpâni acele reacții. Orice atingere a trupului ei îi amintea de... și mintea i se întuneca, declanșând în ea dorința de a se apăra, de a cere umil îndurare.

„Mi-e milă de tine...” – îi spuse el. „Milă,... milă... помилуй... есть ли милость?...”¹

¹ În rusă, citit „pomilui... iest' li milost?” = „milă... există oare milă?”

„Să te refaci...” – îi mai spusese el. „Să mă refac?... Как еще это может случиться? Как? Кто может вернуть тебе жизнь? Кто может вернуть вам ваши мечты? Кто может вернуть вам ваши надежды? Кто? и как?”¹ – se gândi.

Își amintea...

¹ În rusă, citit „Cac ieșce eto mojet slucit'sia? Cac? Cto mojet vernut' tebe jizn'? Cto mojet vernut' vam vași meciti? Cto mojet vernut' vam vași nadejdi? Cto? I cac?” = „Oare cum se mai poate întâmpla asta? Cum? Cine îți poate da viața înapoi? Cine îți poate da visurile înapoi? Cine îți poate da speranțele înapoi? Cine? Și cum?”

CAFENEAUA DIN COLȚUL STRĂZII

Era o dimineață fierbinte de august. Și, dintr-odată, din cauza căldurii înăbușitoare, cerul parcă se despicasă în două și o ploaie torențială începuse.

Alergă spre cafeneaua din colțul străzii, ca să se adăpostească.

Deși fugise cât putuse de repede, atât de tare ploua, că o udase aproape până la piele.

Purta o rochiță subțire, de culoare cenușie, care acum se lipise de corpul ei slăbuț, iar pantofiorii îi erau, de asemenea, complet uzi.

Privea din ușă prin geamul cafenelei, să vadă când se va opri ploaia, ca să poată pleca, să nu întârzie la orele de balet, căci îi era teamă să meargă prin ploaie, ca să nu răcească. Și nici un autobuz nu se arăta venind.

Se uită la ceasul din perete, de deasupra tejghelei. Era atât de târziu! Și ploaia, care nu mai contenea! Se hotărî să iasă totuși, sperând că va putea prinde un autobuz.

Se întoarse brusc, când ușa se deschise deodată și, vrând să iasă, nimeri chiar în brațele unui bărbat înalt, care intra grăbit pe ușă, pentru a se adăposti de ploaie.

– Mă scuzați! – îi spuse, îmbujorându-se la față.

Bărbatul o prinsese în brațe și-i zâmbi:

– Nu-i nimic! – îi spuse cu o voce caldă.

Îl privi o clipă și ieși în grabă.

Ploaia se revărsa pe străzi și bărbatul privi în urma ei, cum, ușoară ca un fulg, dispăru în câteva secunde, alergând să prindă autobuzul care tocmai sosise în stație.

Autobuzul trecu chiar prin fața cafenelei și, neștiind nici ea de ce, căută cu înfrigurare să privească ușa cafenelei, unde îl zări, cum rămăsese acolo s-o urmărească cu privirea.

Uitându-se pe geamul autobuzului, privirile li se întâlniră o clipă, iar bărbatul îi zâmbi și, ducându-și două degete către cozorocul chipiului, o salută, înclinându-se ușor. Simți cum inima îi bătea cu putere, iar obrații îi ardeau. Se fâstâci și se retrase repede de la geam, mergând spre mijlocul autobuzului și amestecându-se printre călători.

Ajunse la sala de balet, se schimbă repede și intră. Colegele vorbeau între ele. La intrarea ei, auzind ușa, întorseseră capul. O priviră parcă cu silă, de sus, și își văzură mai departe de conversația lor. Ar fi vrut să alerge spre ele, să le povestească întâmplarea de la cafenea și să le împărtășească emoția din sufletul ei, așa ca între fetele de vârsta ei. Le zâmbi, dar ele îi întorseseră deja spatele. Merse și se așeză într-un colț al sălii, ca să-și lege poantele. Își prinsese una dintre ele, iar la cea de-a doua rămăsese cu panglicile în mână și privea undeva departe. O colegă veni și o atinse pe umăr:

– Hei, ce faci? Ai rămas așa... La ce te gândești, de-ai rămas așa, zâmbind?

Trezită parcă din vis, își veni în fire și continuă să-și lege poantele, apoi răspunse ușor bâlbâindu-se:

– La... la nimic... La nimic!

– Ei hai, – îi spuse colega – aveai o față... de parcă îl văzuseși pe Făt-Frumos! Cine e? Hai, spune-mi! Te roooooog!

Se uită mirată la colega ei și, ridicându-se, îi spuse ferm:

– Ce-ți veni? Nu e nici un Făt-Frumos!

Apoi se îndreptă spre bară, pentru a-și începe exercițiile de încălzire.

URDIS

We know

Acea colegă, dându-se drept prietena ei, o mai făcuse o dată, mai demult, să-i vorbească despre ea și apoi le spusese tuturor tot ce îi povestise, și își răsuseră de ea.

Atunci, după repetiție, în timp ce se schimbau în vestiar, o fată trecuse pe lângă ea și o îmbrâncise, spunându-i:

– Hei, prințesa rusă! Te crezi mai bună decât noi?

Ea își recăpătase echilibrul și, privind-o mirată, îi răspunsese cu o naivitate copilărească:

– Nu. De ce spui asta?

Atunci, din celălalt capăt al vestiarului, auzi vocea unei alte colege, spunând în bătaie de joc:

– Las-o, Cozette! Nu e nici o prințesă, e doar o sărăcitură care se crede prințesă! – și toate pufniseră în râs.

Se uită spre cea care-i strigase acele vorbe, apoi spre cea care stătea în fața ei și o îmbrâncise, care acum o privea superior, parcă și-ar fi dorit s-o strivească sub pantof și care-i spusese:

– Nu ești decât o slujnică care trăiește din mila maestrului.

Apoi, întorcând capul spre celelalte fete, continuă:

– Probabil, îi face menajul sau...

Vocea fetei căpătă un ton și mai batjocoritor și insinuant:

– Hm! Sau... poate îi face altceva... – adăugă cu subînțeles, începând să rădă în hohote, împreună cu celelalte.

Lăsă capul în jos. Ar fi vrut să-i răspundă că nu-i adevărat, dar tăcu. Se întoarse și continuă să-și strângă echipamentul. Dar fata nu o lăsă și o lovi cu palma în spate, spunându-i:

– Nu-mi întoarce spatele, când eu binevoiesc să mă cobor atât de jos, la un păduche ca tine, și să-ți vorbesc! – îi strigă.

Lăsă echipamentul și se întoarse cu fața spre ea:

– Bine. – îi spuse calm. Am fost nepoliticoasă. Te rog să mă ierți.

– Așa! – spuse acea fată satisfăcută. Apropo, ai păduchi?

– Nu. N-am păduchi. – îi răspunse cu același calm.

– Oh, fetelor! O servitoare curată, fără păduchi! Ca să vezi! – spuse fata către celelalte.

Apoi, întorcându-și capul către ea, continuă:

– Așa! Să fii umilă în fața mea! Eu sunt Cozette! Sunt fiica unui mare general, de viță nobilă. Iar tu... O privești cu scârbă. Tu nu ești decât o rusoaică săracă! O venetică! O servitoare! – adăugase și-i întorsese spatele, plecând împreună cu celelalte colege și râzând toate.

Era chiar în primele zile când venise la școala de balet. Nu le cunoștea și dorea să se împrietenească cu ele, iar în naivitatea ei, credea că toți oamenii sunt buni, așa cum o învățase bunica ei.

Rămăsese singură în vestiar. Termină de împachetat costumul de repetiție și deschise geanta, ca să-l pună acolo. 'Tresări. Privi spre ușa pe care ieșiseră colegele ei, apoi, din nou spre geantă. Scoase din geantă acel lucru care-o făcuse să tresară, șterse înăuntru cu un șervețel, apoi își puse echipamentul în geantă și plecă. Pe drum se gândise la acel obiect și o pufnise râsul.

De atunci, nu mai încercase să vorbească sau să se împrietenească cu ele. Îi lăsaseră de înțeles clar că asta nu se va întâmpla niciodată, și ea se resemnase, deși, în sufletul ei cald, nu putea înțelege acest lucru.

Își amintea acele zile, acum, când acea colegă încerca din nou s-o tragă de limbă, ca apoi să le spună tuturor și, răstălmăcindu-i cuvintele, să aibă din nou un motiv s-o batjocorească.

În timpul repetiției, de două-trei ori, maestrul coregraf o muștrase că nu era atentă.

„Ce-i cu mine? Hei! Unde-mi zboară gândul?” – se gândi. În fața ochilor ei, apăru chipul tânărului ofițer zâmbind. Scutură capul, ca și cum ar fi vrut să alunge